

Laevade piiriületuse juhis

Sisukord

1. Üldised protseduurid.....	3
2. Protseduurid piletita reisijate korral.....	5
3. Nimekirjade esitamine	5
4. Protseduurid sadama reidil (sisemeres)	5
5. Kindlal liinil sõitvad reisilaevad	6
6. Kruiisilaevad.....	7
7. Rannapüügilaevad.....	7
8. Lõbusõidulaevad.....	7
9. Kaubalaevad.....	8

1. Üldised protseduurid

- 1.1 Laevad, mis saavad Schengeni territooriumilt ja lahkuvad Schengeni territooriumile ning mille erisusi ei ole sätestatud Schengeni piirieskirjades, toimub meeskonnaliikmete ja reisijate kontrollimine nimekirjade alusel. Vaatamata sellele teostatakse nendel laevadel meeskonna ning reisijate piirikontroll sisejulgeoleku ja ebaseadusliku sisserändega seotud riskide hinnangu alusel.
- 1.2 Kõikide laevade saabumise/ lahkumise kohta peab laekuma politseiasutusele teave laevaagendilt või kaptenilt ja sadamakaptenilt. Teavitamiskohustuste osas on lubatud leevendused eelnevalt kooskõlastatud sõiduplaanide alusel saabuvatele ja lahkuvatele laevadele ning rannapüüki teostavatele ja sadamas/ sadama reidil teenuseid osutavatele abilaevadele.
- 1.3 Välisvetest laeva saabumisest informeerib laevaagent või kapten politseiasutust vähemalt 24 tundi enne laeva saabumist või vahetult pärast väljumist eelmisest sadamast, kui merereisi kestvus on alla 24 tunni.
- 1.4 Neli tundi enne laeva saabumist täpsustab laevaagent saabuva laeva andmed (laeva nimi, laevapere liikmete arv, reisijate arv, last, millisest sadamast laev saabub ja karantiini vajaduse).
- 1.5 Teated esitatakse elektroonilise mereinfosüsteemi (edaspidi EMDE) kaudu, kuid laevaagent või kapten peavad kindlad olema, et politseiasutus on teated kätte saanud. Kui EMDE ei tööta, siis esitatakse teated muul asjakohasel viisil (näiteks e-posti teel).
- 1.6 Laevaagent või laeva kapten on kohustatud viivitamatult teavitama politseiasutust laeva ootamatust saabumisest sadamasse.
- 1.7 Sadamakapten (sadamakapteni teenistus) annab laevale loa sildumiseks, millest on ta kohustatud teavitama politseiasutust üks tund enne laeva sadamasse saabumist. Teave peab sisaldama saabumise aega, sildumiskaid, laeva nime ja lipuriiki.
- 1.8 Kui on ilmnenud asjaolud, et sisenemisluba laevale ei anta, jääb laev reidile või suunatakse ankrupaika.
- 1.9 Laevaagent, saades teada laeva soovist väljuda, informeerib sellest politseiasutust vähemalt neli tundi enne laeva väljumist.
- 1.10 Üks tund enne laeva sadamast väljumist informeerib sadamakapten politseiasutust ja täpsustab laeva väljumise aja ja laeva asukoha.
- 1.11 Sadamast etteteatamata või ootamatult lahkunud laevast tuleb laevaagendil või laeva kaptenil viivitamata teavitada politseiasutust.
- 1.12 Sadamast etteteatamata väljunud laev, kutsutakse sadamasse tagasi või suunatakse ankrupaika asjaolude välja selgitamiseks.
- 1.13 Sõltuvalt ujuvvahendi liigist viiakse kontroll läbi saabumisel/lahkumisel sadamas, laeva pardal või sildumiskoha vahetus läheduses selleks spetsiaalselt ette nähtud alal (hoones).
- 1.14 Laevapere liige lubatakse Eestisse rahvusvahelistele nõuetele vastava ja Eesti poolt tunnustatud reisidokumendi ning viisa alusel.
- 1.15 Viisat ei vaja laevapere liige, kelle suhtes kehtib Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioon nr 108 ja 185, „Meremeeste riiklike isikut tõendavate dokumentide kohta“ või kes on välisriigi, kellega on sõlmitud leping viisavaba liikumise kohta või kelle puhul Eesti on ühepoolselt loobunud viisanõudest, kodanik või kellel on muu välismaalaste seadusest tulenev seaduslik alus Eestis viibimiseks.
- 1.16 Piiripunktide kaudu nende kindlaksmääratud lahtiolekuaegadel, võivad isikud, kes omavad meremehe isikutunnistust või reisidokumenti koos viibimisalusega siseneda Eesti Vabariigi territooriumile ainult järgmistel asjaoludel:

- 1.16.1 selleks, et minna ankrusse heitnud või lähiajal Eesti Vabariigi territooriumil asuvasse sadamasse saabuvale laevale;
- 1.16.2 transiidiks kolmandasse riiki või tagasipöördumiseks päritoluriiki;
- 1.16.3 hädaolukorras või äärmise vajaduse korral (haigus, töölt vallandamine, töölepingu lõppemine jne).
- 1.17 Punktis 1.16 nimetatud juhtudel võib laevapere liikme lubada transiitreisijana Eestisse transiidiks vajalikuks ajaks. Transiidi ajaline piirang ei kehti Euroopa Liidu (edaspidi EL), Euroopa Majanduspiirkonna (edaspidi EMP) ja Šveitsi Konföderatsiooni (edaspidi CH) kodanikele.
- 1.18 Meremehed, kes kavatsevad viibida väljaspool maakonda, mis piirneb sadamaga, peavad vastama Eesti Vabariigi territooriumile sisenemise tingimustele, eelkõige omama kehtivat reisidokumenti, millesse on vajaduse korral vormistatud viisa ja piisavalt elatusvahendeid enda ülalpidamiseks.
- 1.19 Laevakapten või tema puudumisel laevaomaniku agent või mõni muu kapteni poolt nõuetekohaselt volitatud isik peab teavitama viivitamatult politseiasutust kõikidest muudatustest laevapere liikmete või reisijate koosseisus ja arvus.
- 1.20 Piirikontrolli ajal võib laeva kaptenit esindada laevaagent või mõni muu kapteni poolt nõuetekohaselt volitatud isik.
- 1.21 Sadamates täpsustatakse piirikontrolli protseduurireedid piiripunkti töökorralduse eeskirjas.
- 1.22 Kõikide ametkondade esindajatel peab piiripunktis ja selle territooriumil olema politseiametniku nõudmisel esitada isikut tõendav dokument.
- 1.23 Kui laeva saabudes on alust arvata, et laev on infektsiooniohtlik või saabuti infektsiooniohtlikust sadamast (piirkonnast), tuleb koheselt informeerida Terviseametit. Lähtudes Terviseameti otsusest määratakse piirikontrolli aeg ja koht.
- 1.24 Piirikontrolli teostamise ajal katkeb liikumine laeva ja kalda vahel (liikumispiirangut ei rakendata reeglina lootsi ja lootsikandidaadi suhtes, kes täidavad oma ametiülesandeid), ei tohi toimuda laadimistöid (kui ei ole eelnevalt kokkulepitud teisiti), laeval ei tohi viibida kõrvalisi isikuid, laeva meeskond peab olema laeva pardal ning nõutavad dokumendid valmis esitamiseks.
- 1.25 Laeva kapten esitab vajadusel politseiametnikule piirikontrolli käigus järgmised dokumendid:
 - 1.25.1 laeva munsterrolli (kui sadamas viibimise ajal on toimunud muudatused meeskonnas esitatakse uus munsterroll);
 - 1.25.2 laeval viibivate isikute reisidokumendid või meremehe isikutunnistused;
 - 1.25.3 laeva ülddeklaratsiooni;
 - 1.25.4 transpordivahendite, ohtlike ainete (Keskkonnaministri määrus „Veekeskonnale ohtlike ainete ja ainerühmade nimistud 1 ja 2 ning prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete ja nende ainete rühmade nimekirjad“), tulirelvade, erivahendite olemasolul lastideklaratsiooni või lasti manifesti ärakirja, kus on täpsed andmed veose kohta. Erivahendite, tulirelvade korral kontrollitakse koos tolli esindajaga sisse- ja väljaveo nõuete täitmist. (Laevadel olevad pürotehnilised tooted, mis kuuluvad laeva varustusse ei vaja politsei eriluba);
 - 1.25.5 reisijate olemasolul reisijate nimekirjad.

2. Protseduurid piletita reisijate korral

- 2.1 Laeva omanik, laeva kapten või laevaagent peab viivitamatult, võimaluse korral juba enne laeva sadamasse sisenemist teavitama politseiasutust laeva pardal olevatest piletita reisijatest.
- 2.2 Teade piletita reisijate kohta peab sisaldama andmeid, mis on lisatud eraldi dokumendina Politsei- ja Piirivalveameti kodulehele. Nimetatud dokument säilitatakse politseiasutuses.
- 2.3 Juhul kui piletita reisijat maale ei lubata ja ta jäetakse laeva, tuleb politseiasutusel viivitamata teavitada laeva kaptenit maale mittelubamise põhjustest.
- 2.4 Kapten vastutab maale mitte lubatud piletita reisijate eest.
- 2.5 Laeva omanik vastutab kõikide kulude eest, mis tekivad seoses piletita reisijate kinnipidamisega ja väljasaatmisega ning koostöös laeva omanikuga tuleb piletita reisija toimetada tagasi riiki, kust ta laevale asus või kodakondsusjärgsesse riiki.

3. Nimekirjade esitamine

- 3.1 Laevakapten, laevaagent või mõni muu kapteni poolt nõuetekohaselt volitatud isik koostab, dateerib ja allkirjastab munsterrolli ja reisijate nimekirja, mis sisaldab rahvusvahelise mereliikluse hõlbustamise konventsiooni vormides nr 5 (munsterroll) ja nr 6 (reisijate nimekiri) nõutavat teavet. Muud nimekirjad (näiteks staff list, külaliste roll vms) ei ole piirikontrollis aktsepteeritavad.
- 3.2 Kruiisilaeva reisijate nimekirjas tuleb kolmandate riikide kodanike osas, kellelt nõutakse välispiiri ületamisel viisat, esitada täiendavalt viisa number.
- 3.3 Munsterroll ja reisijate nimekirjad edastatakse EMDE kaudu. Kui EMDE ei tööta, siis edastatakse nimekirjad muul asjakohasel viisil näiteks e-posti teel.
- 3.4 Munsterroll ja reisijate nimekirjad tuleb esitada:
 - 3.4.1 vähemalt 24 tundi enne sadamasse saabumist;
 - 3.4.2 juhul kui reis sadamasse kestab vähem kui 24 tundi, viivitamata pärast seda, kui eelmises sadamas on pardaleminek lõppenud või esimesel võimalusel pärast kaubalaeva väljumist eelnevast sadamast, kuid hiljemalt 2 tundi enne kaubalaeva sadamasse sisenemist.
- 3.5 Sadamast väljumisel esitatakse munsterroll ja reisijate nimekirjad vähemalt üks tund enne väljasõitu.
- 3.6 Politseiasutus saadab kaptenile või laevaagendile kinnituse nimekirjade kättesaamise ja korrektsuse/ebakorrektsuse kohta EMDE kaudu:
 - 3.6.1 korrektsete andmete korral märgitakse EMDE-s kinnitus rohelise tulega;
 - 3.6.2 ebakorrektsete andmete korral kirjutatakse EMDE-s märkuste lahtrisse, mida on vaja korrigeerida ja lükatakse andmed tagasi punase tulega.

4. Protseduurid sadama reidil (sisemeres)

- 4.1 Sisemeres võib laeva piirikontrolli teostada kui:
 - 4.1.1 laeval ei ole võimalik sadamas silduda (nt süvis ei võimalda);
 - 4.1.2 laeval on põhjendatud vajadus teostada meeskonnavahetust ilma sadamasse sisenemata;
 - 4.1.3 laeva viiakse või laevalt tuuakse maha jääloots;

- 4.1.4 laevale on põhjendatud vajadus viia laeva seadmestik, laeva varuosa või laevavaru (proviant), mis on vajalik laeva käigushoidmiseks;
- 4.1.5 ilmastikuolud lubavad ja tagatud on politseiametnike ohutus ning turvalisus laeva pardale minekul.
- 4.2 Reidil asuva laeva piirikontrolli teostamisel:
 - 4.2.1 piirikontroll toimub laeva esindaja taotluse alusel Politsei- ja Piirivalveametiga kooskõlastatud kohas ja ajal;
 - 4.2.2 transpordi reidil asuvale laevale minekuks korraldab laeva omanik.
- 4.3 Toimingud, isikute asumisel laevale või pärast laevalt lahkumist, kui reidil asuvale laevale ei teostata piirikontrolli:
 - 4.3.1 laeva esindaja peab tagama, et isik (jääloots, meeskonnaliige) läbib enne laevale asumist ja pärast laevalt lahkumist piirikontrolli;
 - 4.3.2 laeva esindajaga lepatakse kokku isikule piirikontrolli toimingute läbiviimise koht;
 - 4.3.3 piirikontrolli toimingud isikule teostatakse enne laevale asumist ja pärast laevalt lahkumist kas piirikontrolli toimkonna poolt rahvusvaheliseks liikluseks avatud sadamas (tellitakse ametnik õigeaegselt sadamasse), kust isik pardale võetakse või maale tuuakse või politseiasutuses (laeva esindaja toimetab isiku kohale);
 - 4.3.4 isiku transportimiseks kasutatavale ujuvvhendile ja selle meeskonnale üldjuhul piirikontrolli ei teostata.

5. Kindlal liinil sõitvad reisilaevad

- 5.1 Sõiduplaani kinnitamisel määratakse kindlaks laeva saabumise/ lahkumise ja piirikontrolli alguse/ lõpu aeg.
- 5.2 Kogu protseduur viiakse kooskõlla piiripunkti töökorralduse eeskirja ja piiripunkti tehnoloogilise skeemiga (kontrollimise koht, reisijate ja transpordivahendite liikumise suunad).
- 5.3 Piiripunkti töökorralduse eeskirja tutvustatakse sadama valdajale ja piiripunktis kontrolli teostavatele ametkondadele. Kõikidest kõrvalekalletest laeva sõiduplaanis peab laevaagent koheselt informeerima politseiasutust.
- 5.4 Reisilaevade piirikontroll toimub vastavalt sõiduplaanis määratud ajal ja kohas.
- 5.5 Saabunud või lahkuva reisilaeva laevaagent või kapten esitab EMDE kaudu politseiasutusele:
 - 5.5.1 laeva munsterrolli;
 - 5.5.2 laeva ülddeklaratsiooni (rahvusvahelistel liinidel regulaarset ühendust pidavad reisi- ja kaubalaevad võivad ülddeklaratsiooni vormistada kuni kaheks nädalaks);
 - 5.5.3 laeva reisijate nimekirja;
 - 5.5.4 transpordivahendite olemasolul lastideklaratsiooni või lasti manifesti ära kirja (transpordivahendite nimekirja);
- 5.6 Erandina ei rakendata piirikontrolli regulaarse parvlaevauhenduse korral kahe või enama Schengeni territooriumil asuva sadama vahel. Seda tingimusel, et reisi vältel ei randuta üheski väljapoole liikmesriikide territooriumi jäävas sadamas ning reisijate ja sõidukite vedu toimub avaldatud graafiku kohaselt.

6. Kruiisilaevad

- 6.1 Kruiisilaeval organiseeritud huvireisist osavõtjatel lubatakse siseneda Eesti Vabariiki laeva kapteni kinnitatud ja eelnevalt politseiasutusele esitatud munsterrolli ja reisijate nimekirja alusel.
- 6.2 Riikide kodanikel, kellele ei laiene viisavaba sisenemise õigus, on kohustus omada Eestisse sisenemiseks ja siin viibimiseks viisat või elamisluba.
- 6.3 Kui kruiisilaev randub järjest mitmes sadamas, mis asuvad Schengeni territooriumil, ilma randumisteta sellest territooriumist väljapoole jäävates sadamates, teostatakse kontrolli üldjuhul ainult esimeses ja viimases sadamas, mis asub Schengeni territooriumil.
- 6.4 Kui kruiisilaeva marsruut läbib ainult Schengeni liikmesriikide territooriumil asuvaid sadamad, siis ei teostata kontrolli piiril ning laev võib randuda sadamas mis ei ole piiripunkt.
- 6.5 Kruiisilaevade saabumisest ja lahkumisest teavitamine ning piirikontroll toimub üldistel alustel (analoogselt teiste laevadega).
- 6.6 Pärast piirikontrolli või samaaegselt, suunduvad reisijad maale, võttes kaasa oma reisidokumendi.
- 6.7 Reisi jooksul reisijate pardale võtmine ja nende lahkumise võimaldamine toimub ainult erandjuhtudel, laeva kapteni või agendi taotlusel ning politseiasutuse kooskõlastusel.
- 6.8 Kui kruiisilaeva pardal, mis saabub/lahkub kolmandast riigist/kolmandasse riiki, viibivad reisijad, kes ei kvalifitseeru kruiisireisijateks (omavad ühe otsa piletit), siis teostatakse nendele isikutele piirikontroll, mis seisneb iga isiku ja tema reisidokumendi individuaalses kontrollis.
- 6.9 Kui meeskonnaliikmel puudub õiguslik alus maale tulekuks (näiteks meeskonnaliikmel on tunnustamata reisidokument), siis teavitatakse sellest laevaagenti, et nimetatud meeskonnaliige ei tohi laevast lahkuda.

7. Rannapüügilaevad

- 7.1 Üldjuhul ei kontrollita meeskondi rannapüügilaevadel, mis pöörduvad iga päev või 36 tunni jooksul tagasi sadamasse, kus nad on registreeritud, või mõnda teise liikmesriikide territooriumil asuvasse sadamasse, ilma et nad vahepeal kolmandas riigis asuvasse sadamates randuksid.
- 7.2 Rannapüügilaevade pistelisi kontrole teostatakse ebaseadusliku sisserände riskide hinnangu alusel.
- 7.3 Kui rannapüügilaev väljub või saabub sadamasse, peab sellest sadamakapten informeerima politseiasutust üks tund enne sisenemist/ väljumist.
- 7.4 Kõik rannapüügilaevad, mis on merel kauem (püügil) kui 36 tundi, kuuluvad kontrollimisele.

8. Lõbusõidulaevad

- 8.1 Üldjuhul ei teostata kontrolli piiril Schengeni territooriumil asuvast sadamast saabuva või sellesse väljuvatel lõbusõidulaevadel viibivate isikute suhtes ning nad võivad siseneda sadamasse, kus ei ole piiripunkti. Samas kontrolli võidakse teostada ebaseadusliku sisserände riskide hinnangu alusel.

- 8.2 Väljastpoolt Schengeni territooriumit saabunud lõbusõidulaevade pardal olevaid isikuid kontrollitakse nende sisenemisel ja lahkumisel sadamas, kus on piiripunkt.
- 8.3 Kui vääramatu jõu tõttu randub lõbusõidulaev sadamas, kus ei ole piiripunkti, peab lõbusõidulaeva juht sellest teavitama kõige lähema sadama politseiasutust või sadama ametiasutust, kes informeerib kõige lähema sadama politseiasutust.
- 8.4 Lõbusõidulaeva piiriületuse vormistamine võib toimuda lõbusõidulaeval või piiripunkti ruumides.
- 8.5 Sadamas, kus piiriületuse vormistamiseks on eraldi kai, peab lõbusõidulaev silduma selleks ettenähtud kohta.
- 8.6 Lõbusõidulaeva juht peab lõbusõidulaeva saabumisest ja täpsest sildumiskohast informeerima kõige lähema sadama politseiasutust või sadama ametiasutust, kes informeerib kõige lähema sadama politseiasutust.
- 8.7 Lõbusõidulaeva lahkumisest kolmandasse riiki informeerib selle juht lähema sadama politseiasutust või sadama ametiasutust, kes informeerib kõige lähema sadama politseiasutust vähemalt üks tund enne väljumist sadamast.
- 8.8 Piirikontrolli teostamise ajal ei tohi toimuda liikumist lõbusõidulaeva ja kalda vahel ning teostada laadimistöid. Lõbusõidulaeval ei tohi viibida kõrvalisi isikuid, lõbusõidulaeva meeskond peab olema laeva pardal ning nõutavad dokumendid valmis esitamiseks.
- 8.9 Lõbusõidulaeva juht esitab kontrolli teostavale ametnikule:
- 8.9.1 lõbusõidulaeval viibivate isikute nimekirja (munsterrolli) ja lõbusõidulaeval viibivate isikute reisidokumendid;
- 8.9.2 lõbusõidulaeval viibivate isikute nimekiri esitatakse politseiasutusele esimeses rahvusvaheliseks liikluseks avatud piiripunktis ja politseiasutusele viimases piiripunktis, mille kaudu lahkutakse riigist;
- 8.9.3 senikaua, kuni lõbusõidulaev viibib Eesti Vabariigi territoriaalvetes, kuulub selle nimekiri laevadokumentide hulka;
- 8.9.4 kui Eestis viibimise ajal on välisriigi lõbusõidulaeval viibivate isikute nimekirjas toimunud muutused (isikuid on lisandunud või lahkunud), teavitab lõbusõidulaeva juht muudatustest politseiasutust;
- 8.9.5 lõbusõidulaeva juht esitab lahkumisel uue lõbusõidulaeval viibivate isikute nimekirja ja lisaks saabumise nimekirja.
- 8.10 Sadamas, kus tolliametnikku alaliselt kohal ei viibi, teostab politsei oma pädevuse piires tollikontrolli.

9. Kaubalaevad

- 9.1 Kaubalaevale (ja selle pardal viibivatele isikutele), mis saavad kolmandast riigist/ lahkuvad kolmandasse riiki, teostatakse piirikontroll üldistel alustel.
- 9.2 Kaubalaevale (ja selle pardal viibivatele isikutele), mis saavad Schengeni territooriumilt/ lahkuvad Schengeni territooriumile (liikmesriikide vaheline), piirikontrolli üldjuhul ei teostata, kui ei külastata Schengeni territooriumist väljapoole jäävaid sadamaid.
- 9.3 Juhul, kui meeskonnaliikmel on Eesti Vabariigi poolt tunnustamata reisidokument, siis sellisel juhul tuleb teavitada laevaagenti, et nimetatud meeskonnaliige ei tohi laevast lahkuda. Laevapardal viibivad kolmanda riigi kodanikest reisijad lubatakse Eestisse reisidokumendi esitamisel vastavalt välismaalaste seaduses sätestatud korras.

9.4 Schengeni territooriumilt saabuvale/ Schengeni territooriumile suunduvale kaubalaevale (ja selle pardal viibivatele isikutele) teostatakse piirikontrolli ohuhinnangu alusel ning tuvastatud riskide ilmnemisel.